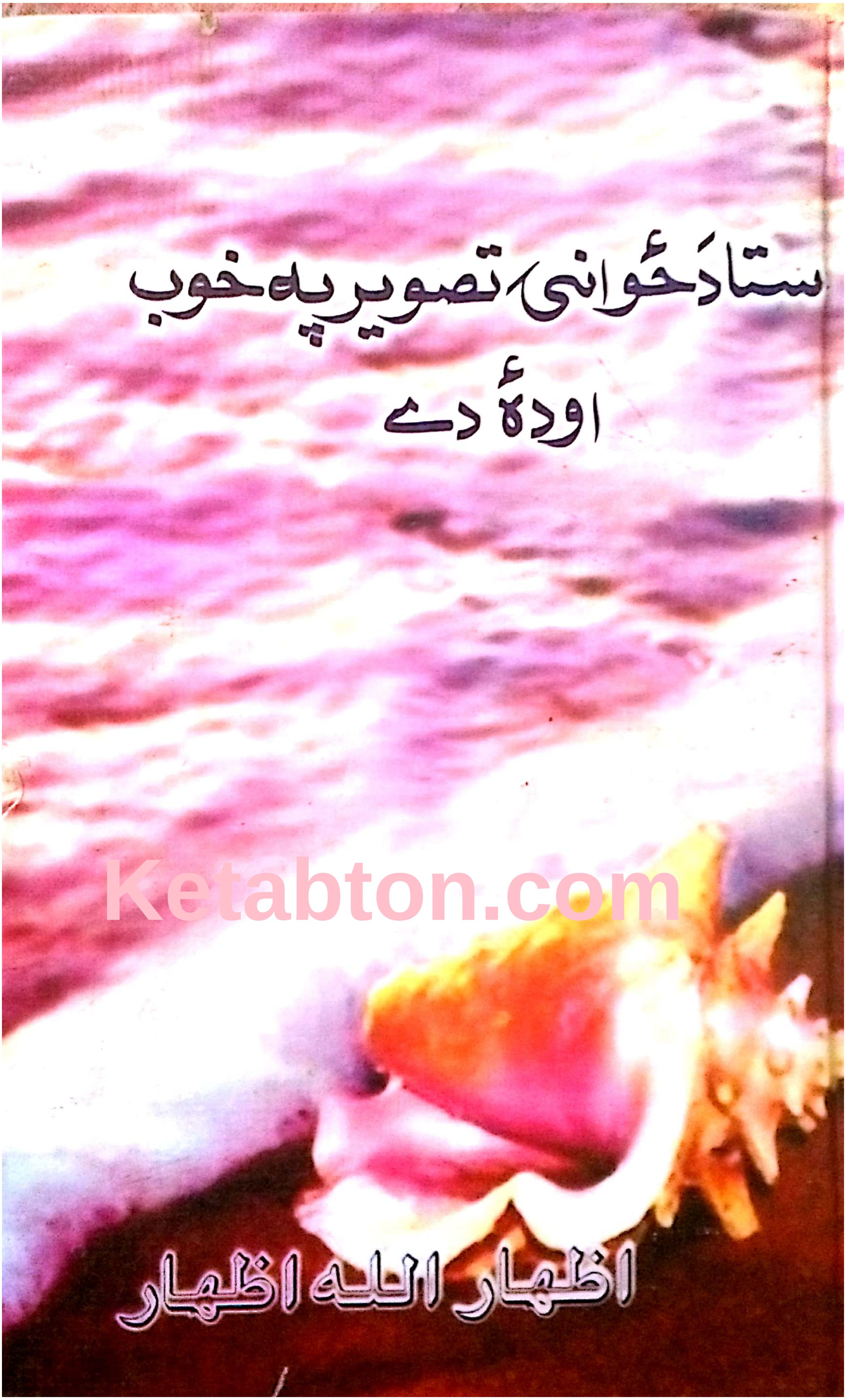

Ketabton.com
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

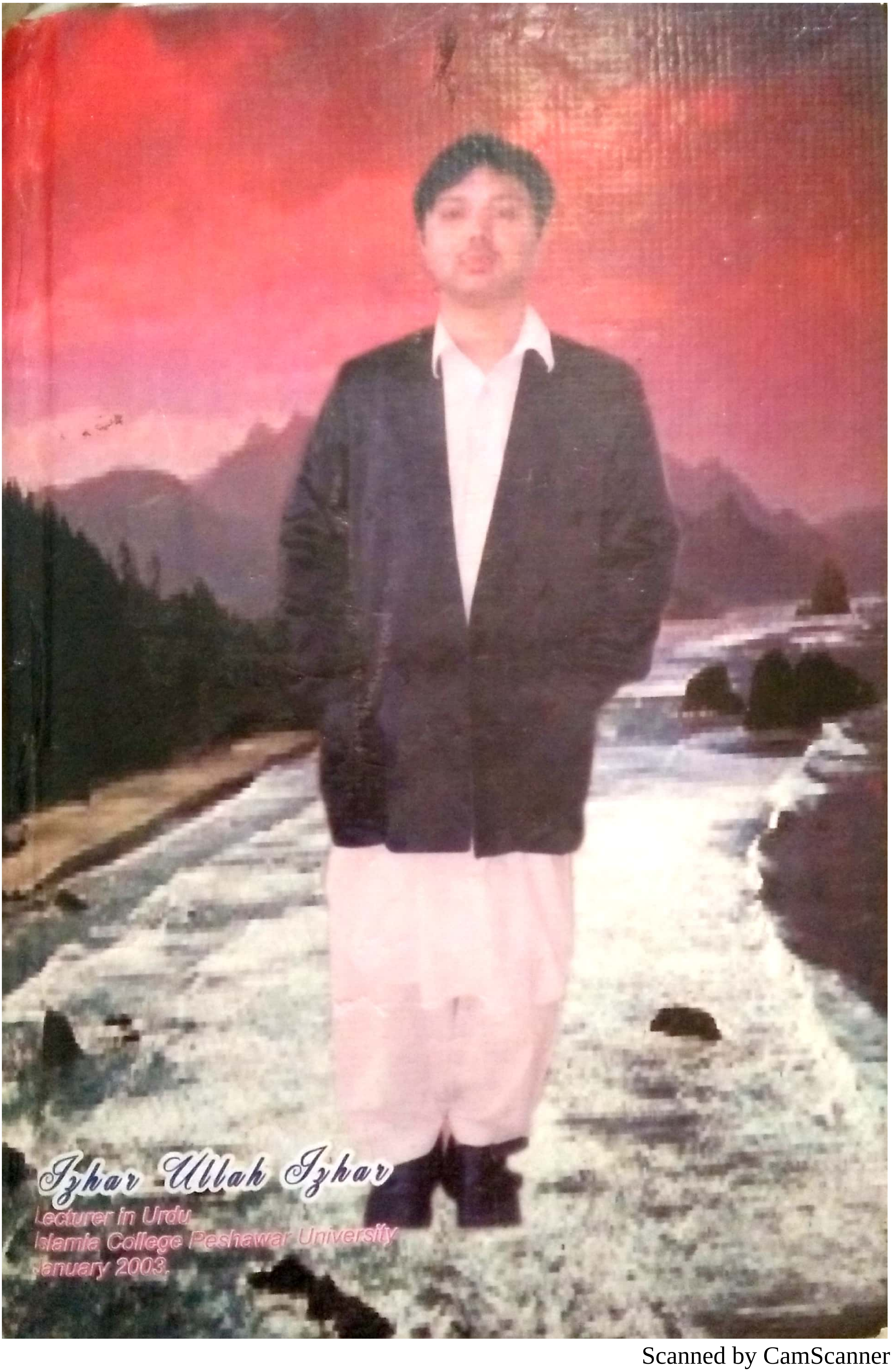

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانئ تصویر په خوب
اودۀ دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دے زما

کتاب * ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانؔ قیسؔ
او دَ خپلې درنې مـور په نومـونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتـونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه اودَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

دَ هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لا ترله هایکو خپلو ښائسته خویونو او سپېڅلو رویّو پښتنه کړه۔ دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور او رسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کېږي۔ دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپیدا کوي۔ هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هایکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري۔ دغه وجه ده۔ چې هایکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے۔ ښهٔ په نره دَ دوي په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده۔ او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یواځې ځان خبر ساتلے دے۔ بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندې روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسي ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکانې جوړې کړې دي. او اوس د هایکو په ساده ساده کېنې د پښتنې خاورې وړې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې د زړونو ته را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دی هایکو ترې په مکېږ مکېږ خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لېچې راچاپېره کړې دي. او په خپله زورورینه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده. ځکه خو د ځنو بناغلیو له اړخه نه د پښتنې هایکو غندنه بېځې داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوي.

د هایکو په موضوعاتې ارتقاء د خبرو کولو نه وړاندې دا لازمې ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئتي بدلون او پرمختک دې هم رڼا اوغورځولے شي. هایکو چې د جاپان د اوږد نظم "هایکائي" نه ځان را بېل کړو نوکېنو شکلو نو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطح ئې خپل کښ شمېره تجرباتې تصویرونه رابنکل. ولې د ځینو تصویرونو تجربې او د ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه د کاڼي د بُت په ځائے ولاړ پاتې شو. او د ارتقاء هیڅ تحرک او تموج پکښې راپیدا نه شو. چې حیثیت ئې اوس د تاریخي حوالو نه سیوا هیڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتي شوے. ولې ځنې ارخونه يې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پر مختګ سفر دَ دنيا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنيا نورو ژبو او ادبياتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه يې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هيئتي سطحې يې نور هم کښې اشکال او تماثيل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکيو ساعتونو کښې ځينو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځينو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او پايئللو.

دَ هايکو دَ هيئتي تاريخ احاطه کول يقيناً يو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبياتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هايکو يو څو نمائنده هيئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هايکو دَ درې مصرعه ايز تعين نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ يو مصرعي هايکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هايکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمايي کېږي. خو داسې صورتونه دَ هايکو بنيادي هيئے سره زيات سمون نهٔ خوري.

لهذا دَ بقاء په حقله يې څهٔ وائيل هم ډېره ګرانه دهٔ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"د يوې مصرعې هايکوګانې"

ترجمه ۱: يو لوګی ده چې په پارکنګ راکوزېږي ګوره

(اليکيسس روهيله)

ترجمه ۲: باران په هره ګړکۍ

(ګوردن ډين سوويل)

،، ۳: د ګړه مار د سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

،، ۴: د تعبير ونو لار کښې ورک شمه زه

(شکيل احمد ناياب)

،، ۵: خو پلوشو زما د سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هايکو داخلي مزاج پټ پټونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخيل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يوازې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتيجې کوټلي مرحلي ته ذهن ډېر په ګرانه ور رسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ د فني تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

ورکې شوې دي. موږ نیمګړې نیمه خوا یو.

”دوه[ع۲] مصرعه ایزې هایکوګانې“

ترجمه ع۱: د جنورۍ ورمبے تاریخ دے
د ډمې کوټې لا تر اوسه یخې دینه

(باب بولډمین)

ع۲: ستا لوپټه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسین لاهو کومه

(اظهار الله اظهار)

ع۳: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کنې نو اور به په ټول کلي پورې کړے وو ما

(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته ځنې اعتراض کوونکي دا هم اووائي چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو د ”یاقربان“ د التزام نه یو خواته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوازه هم لري. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د ”باب بولډمین“ دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال د ورمبي په تتبع او مرسته کښې راوړلے شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمه حواله دَ هايکو او دَ ټپې دَ صنفي تفريق په خيال راوړے شوه . چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هيئتي امتياز يو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځنې نادان معترضين په مثال دَ اصل ګمان کښې بيا چرته دَ خپل سر وېښتهٔ را اونهٔ شوکوي . او نوي ماتمونه راجوړ نهٔ کړي .

بهرکيف دوه[۲] مصرعه ايزه هايکو دَ يوې مصرعه ايزه هايکو په مقابله کښې زيات فعاليت په دې لړې چې تصوير دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې[۳] مصرعه ايزه هايکو دَ تخليق رجحان منګولې لګکوي ګيا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ايزو هايکو هم خپل نقشونه پيکه او تت کړي دي . او دَ سفر نه يې دَ ستو مانې ګردونه راتاؤ شوي دي .

درې مصرعه ايزې هايکوګانې دَ هيئتي تنوع او ساختياتي اختلاف باوجود خپل حقيقي روح ته زياتې ورنزدې دي ځکه يې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود بېکاره مقبوليت هم موندلے دے . هايکو چې دَ هيئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره را اوړلي دي . دلته ترې نه يو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي . دَ درې مصرعه ايزې هايکو يو قديم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابین شکل دے. په دې کښې اوولس څپې د ۵ - ۷ - ۵ په ترتیب سره راځي او خپله تخلیقي او هنري اکائي جوړه وي.

په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه یو طرف ته دا هایکو د "بحر متدارک" دې ارکانو سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

یا د موسیقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانې
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې لیدۀ څه
نه راته یاد‌ېږي اوس
شوے ئې تعبیر ته

(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مینه وینې وینې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷ ـ پـه تـال چـې ځـانګي
ځـني زره سـتـړي ښـغـلي
اور تـه ور دانـګـي

(اظهار الله اظهار)

۳۸ ـ يـو خـوب او خيال دے
کارغـلـه زده کـړے کـلـه
د زرقي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې يې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نه دے ترلاسه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چې ځايول يا اولس چې په دريو لنړو او بړدو تاکلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنرور د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې ترحده خو دې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو پکښې هيڅ عيب نشته خو دا سې بنکاري چې دا د په بهترو نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یوڅو نور شکلونه هم او وینئ.

ع۱: اوخاندنه
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه
(شکیل احمد نایاب)

ع۲: اومنه
زما خـــبره (۳-۵-۳)
روبه شې
(محمد ایاز غزل)

ع۳: ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه
(محمد ایاز غزل)

ع۴: زما د کور بندیان څو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچې هم حال دادے چې
زه ئې په زوره تخنووُمه خوخندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵: ستورې رانغارم پلوشې کېږي د ژوند
ستا بنائسته نوم د رنګینو لوکو په وزرو نولیکم
چې د ورېښمو قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ع ـ دا دَ سحر خاموشي

خو دَ بناخونو مېنځ کښې شور کوي نن
يوه يو اځې پانه (۷-۱۲-۷)
(جے ـ ډبليو پيکټ)

۷ع ـ سينې دَ پېغلو دَ لاسونو سره هم پوره شوې
داسې ښکارېږي کښې (۱۶-۷-۱۶)
يوه پرده باندې ګلونه راتو کېږي رزې
(روډ ويلموټ)

۸ع
دَ لوګونه به ډولۍ جوړه کړم
زهٔ به رنګونه دَ سپرلو تول په جرګه دروړم
تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۹ع
ځې رانه مهٔ اړوه
لکه دَ سپينکي شان دَ اورنه الوتلې يمه
تا له راغلې يمه (۷-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۱۰ع ـ اوګوره

زهٔ دَ خپلو سپو روپه اوږو باندې سورلي کوم
تا سره سيالي کوم (۳-۱۶-۷)
(محمد اياز غزل)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱ : دَ پوهړیانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

(۱۶ - ۵ - ۲)

زما جانانه

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنگ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابنکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتي پېرايې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلي دي. چې په دې بوکي بښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او عنایت نه معرّی وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو ممانې صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترخه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کوله شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیـــتي سفر اندازه تري هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ سمون هم سم شي.

"مثـالــونـه"

ع۱: زه د خپل کور په چت مـلاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خوداسې بېکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

ع۲: د کړه مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نـه وي
(محمد ایاز غزل)

ع۳: ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا ټول به زه په یو هنر رایوځاے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے خو پکښې د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه ې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ې نـه شي وړاندې کولے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هایکو د هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څه نه چې پښتنه هایکو وپیلې کیږي. هغه دې ټولو هیئتونو نه څانته بیل کړه وړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متو ازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه یې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډیږي نه څکه یې د پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقۍ سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه یې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوازې د درېو برابرو مصرعو تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یووګس سېلابین بحر د التزام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یووګس سېلابین ردهم سره څکه او تړلې شوه. چې پرې د پښتو هایکو لیکو نکیو څان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تردې ساعته څومره د هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه یې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلي دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ښنګرې شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خوږ یو نه ځیل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خوږیو نو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپېشتونو د صحرا ورېځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوي چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا داري ده. او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل بېځې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

۱، زړه مې تنهائي شي لوخړه اوکړي
پوهېږم چې اوښکې توریالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایابؔ)

۲، یوې کوچرۍ ته هڅولو ویل
تا به یو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبهٔ کړوي

(محمد ایاز غزلؔ)

۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې د سپېرلو زمکه ده
خو بیا هم ځې په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

۴، چا راته وے چې د سپېرلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساګو پسې
ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

۵، د هسپتال هغه منحوسه ګړه
مې نهٔ هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بایللو ته مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائرؔ)

٧٦: دا خندا گانې ئې فریب وې هسې
دَ وخت مېچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زوې په ماته سپک مهٔ گوره
(ناهید سحر)

٧٧: لوڅي چې کڅن کښې گنده پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده
(ظفر خان ظفر)

٧٨: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زامنو ئې وډونه جوړ شي
میاندې په سینې سر گډاگانې کوي
(اظهار الله اظهار)

٧٩: په شرق دې اونګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ
(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې دننه هم حُسنې تجربې په نظم راځي - پورتني واړه مثالونه دَ معرّیٰ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفیٰ هایکوګانې هم لیکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي يا وړاندې ورسته کېږي. د مثال په طور
داسې يو ولس سېلابيزې مساوي الاوزان هايکوګانې
شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافيه کښې تړلې
شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې
برابره وي خو معنۍ ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او
اخرۍ مصرعه د قافيو په اهنګونو کښې راټوله
وي. ولې دويمه يا مېنځنۍ مصرعه د قافيې نه
ازاده وي يا اخري دوه مصرعې د قافيو په لړه کښې
سللې شوې وي. او اولنۍ ددغې قيدغن نه خلاصه
وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې
يکښې هم قافيه او هم رديف وي. خو کومه بې ساختګي
چې په معنۍ شکل کښې موندلې شي. عموماً ترې دا
نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره
عاري وي. بهرکيف دلته د وضاحتې ترتيب سره
سمې هايکوګانې را نقل کېږي.

"مثالونه"

۱ـ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړېښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې اوس لا هر چرته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲ : ما پکښې عکس د ښونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳ : د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(〃)

ع۴ : د وخت رفتار لا اودرولې شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه وانه لاړه شي

(〃)

ع۵ : زنځیر موکې، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(〃)

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هیئې خارجې دلیل جواز نه رامینداکیږي خو د ظاهرپرستو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فرم کښې ژوند او فن دواړه بند يوان هم ليدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړلے شوه چې دَ ځينو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خيال دے چې هائيکو که دَ ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سيلابيز ترتيب اونهٔ ليکلے شي - نو هغه به بېخي هائيکو نهٔ وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانيان هم دَ تخليق دَ فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بيا اخر په دوي دَ اوولسو سيلابونو چېه چېه او ډلې ډلې پېريان ولې ناست دي - اوس که څوک په دغه ترتيب کښې ښهٔ معياري شاعري کېدله نو بيا هم يوه خبره ده خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هيئت خوښوونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننهړي او اوږدې مصرعې راپادوي او په لاس کښې دَ لفظونو خوږد ونکي او خوږونکي کبانو راښيونو بې ځايه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي - ګڼې چې دې ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپيدا کېږي چې په دغه پېراډائي کښې څه څې ته راغلي دي - دَ شعر په پيمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول دَ غير فطري اوازونو يو فريب او رياضتي پيښه ده -

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانئ هایکو پښتو ته راځي نو د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه چې جاپانئ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د معروضي حالاتو په تناظر کښې کیږي او زیاتے خاخا راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي نو بیا دا ټوله سلسله لهسي یوه لوبه ټوقه شي ځکه نو داسي عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د فکر نه زیات د خپل مرسین او مرغیچن ذوق جاج واخلي او د پښتني هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي کښي نو د غور ځنګونو په دې سمندر کښې به لکه د ګنګیرې لاهو شي.

ځنې لیکوالي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث کښې هم لوستونکي تېر باسي ګنې چې هایکو د جاپان نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړي په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په
دې ده چې موږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء نېټې
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خوړو وړو وړاستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل د دې خبرې دلیل
بېښې نشي کېدے. کښې چې هایکو به د کاکړۍ غاړې
نه رازېږدلې وي. دا بستایسلي بناغلي څو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه
راپیدا شوي ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې
را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له
تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه
ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئلے
شي کښې چې دا د هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را او وېستلې نو بې
ځایه به نه وي. کښې چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي ډ ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي.
(او دا هم د هایکو کمال دی چې پښتانه یې یو واري بیا
په تپه مښین کړل).
د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیوځای کولو
دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو تروقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري. بل یې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دی چې په کومو داوونو پېچونو کښې پښتانه،
په خپله تېر وځي. تو جاپانیان به تر پښنه اخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقیقت دا دی چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لښتې ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ورا ورسي. اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول خیزونو پورې
به اخته. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رای ده
چې پښتنو لیکوونکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر منځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والے پروت دے. چې دَ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد ښاغلیو دَ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره ښاغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میترې شاعرۍ دَ ځنې نه دَ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایۍ جوړوي. او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ ښاغلي وس اورسېدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهې شاعرۍ نه به دَ ځنهٔ وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په ځنهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکو کانې راجوړې کړې. دا ربښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وې. نو بیا هم داسې نارو او ناشونې کېږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر ورستل پکار دي. چې پښتانهٔ اوس په چا هم په پښتو سترګو باور نهٔ کوي. سائل صاحب ته دي معلومه وي چې هايکو څهٔ د ګنجې لېونۍ مينه هم نهٔ ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وينې.

بهرکيف د ظاهري هيئت نه يې خوا ته هايکو يو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخليقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته يو بېله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هايکو هم د رمزيت، اخفاء، اشارو، کنايو او استعارو په ژبه خپل پيغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي. او د موجود نه زيات محسوس ته پام ورګرځوي. دا رښتيا دي چې هايکو يو ادبي صنف دے خو هايکو د يو سپېڅلي تهذيب او کوتلي تمدن نامه هم ده. هايکو د رنګونو او تصويرونو هنر دے. خو د ژوندي تصويرونو هنر چې ځانته د جهان خوارهٔ عکسونه راستنوي ګني چې هايکو د متحرکو تصويرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشيو ګويان اغوردے. د هايکوګانو رانږهٔ تصويرونه که مونږ له څهٔ

Scanned by CamScanner

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د
شونډو په سر را ناڅه سوالونه او تپوسونه
هم کوي - هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه
د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو ښائسته
او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کیږي او
بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان
په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذیبونو د زمانو په تیټ او هسک کښې ورکیږي
او ښکاره کیږي، ډوبیږي او رابرڅېره کیږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه
مینه اوباسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاه وو چې د هایکو په موضوعاتو سرسرې
خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کیږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي'
تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هایکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت
او موضوع د غور زیږدلي اثراتو لږه ډیره اندازه ورته
هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم او نکي او دغه رنګ په دي بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبي د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندي شي او دا شعور ورته حاصل شي چي د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دي ماشوم بچي ته نه ګوري چي
sucking his Thumb	څو مره په مینه ګېه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	د موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	د انغري نه ګېر چاپیره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اُجې په ټال باندې جوته اوخوري او

The widening are — بيا راته اوخاندې دَشو نه وپه سس

of The smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زهٔ

(John Thomp son)

دَ فرانسيسي دَ يوې هايکو ترجمه

۴ع

vent dérange, — هوا ته اوګوره پا ګله شوله

on dance al'orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي

c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان ورځي

دَ عربي ژبې هايکوګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولي دَ دنيا دا ويرې

که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل

دلته لويي ټوله الله لره ده

کذب کل الخوف کذب

احق الحق فی المعالم

الله اکبر الله اکبر

(مترجم پروفيسر عطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې څمه راشه ورانډې ته ځي
په نعره لاره هرګو تېپېږ قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في کل مکان انت يا رب
اىّ زمانٍ اىٍّ مکان
يزوى الصوت الله هو

(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

د فارسي ژبې هايکوګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس تو ښېږي | گريه کم کم است
بلا موده اوشوه زما دننه | از زمانه يا در دل
د يو موسم حکمرانۍ جوړه ده | يک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران د پشکال داسې وو | باران امسال
د اونو پاڼې زعفرانۍ شوې توې | زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې د کور راشنه شو | سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

د سندهي هایکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هېڅ غږ نه کوي	ګم صم تیا کهسار
خو چې آزار ورسې شو دے نو	ماڻهن کي پيٽڙ هڻن پيا
اوس د بېرو عذاب انسان دلکوي	صد بن جا آزار

(اقبال حیدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوږنې ته	یاتي جا جهرڻا
ورپسې لړ غوندې لهون خو اوګوره	ګولڙ سان ملي ویندا
نو د اوبو چینه هم دلته کښې ده	منان مرو پیاسا

(اقبال حیدر)

د بلوچي هایکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قراره دے کنې	بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده	موسم انت و داراني
د منزلونو سپوري لرې نه دي	دور نه لنت منزل

(پروفیسر غني پرواز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ے

زهٔ هم دَ میني دَ احساس قیدي یم　　　　ههرءِ بنزیک آن

راله که غم که خوشحالي راکوي　　　　درد بخشیت که دشی

هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده　　　　یادیه کو لیگ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ے

پر پرېږده دَ سپورو تماشې نهٔ کوم

زهٔ دَ ختلي نمر دنیا ته ولې

دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل یں کیوں تکدی

میں بلندی ساں اپنوان کیہہ ویہندی

میں تے یا نن ساں چڑھرے سورج دی

۱۴ے

خلقو ته ښکې دَ وفا زوتوم

اوس که زما نه هم جفا اوشوله

ځان له به یوچه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را

مینتھوں بے بے وفائی ہو جاوے

دونی ملنی این فرسزا مینوں

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په رڼا کښې يقيناً چې د ژبو د تهذيب فرق به په لوستونکيو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنيا ثقافتونه په کوم نقطه را يو ځاے کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځايه به نه وي که د جاپان د ځينو نمائنده هائيکو نګارانو د يو څو هائيکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکيو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړيکې لري.

ع۱۵: اوبه په مخه رابېدارې شولې
نن چې ناساپه يو اودۀ تلو ته
يو د چينډخې چې ټوپ او هه

(باشو)

ع۱۶: څومره به کچه زړۀ رابنکون دے پکښې
دا د دوو غرونو مينځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندې پکښې

(باشو)

ع۱۷: بيخي ورک وومه يواځې وومه
چې مې يو اوچه څانګه ماته کړله
د زړۀ د خلاصه مې ژړلې دي نن

(شيکي)

Scanned by CamScanner

ع ١٨) دَ خاموشئ را خور جادو دې پکښي
دَ چيند خانو اوازونه واوره
يو الله هو او الله هو دې پکښي
(بوسون)

ع ١٩) که دَ ما بنام تيارۀ خوره شي نو څه
نرګسي سترګي چي اور اونيسي
دَ زړۀ په لار کښي مي ډيوې بلي شي
(بوسون)

ع ٢٠) تۀ دَ مارغانو وينا واوره کنه
واني جهاز هوا کښي پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نۀ ورکوي
(يا ماکوچي)

ع ٢١) ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَ شپي موږ ني حادثي دَ فراق
په کومه لاره باندي تګ اوکړي څوک
(سانتوکا)

ع ٢٢) ما سره مل زما خوبونو کښي دَه
سترګي چي پټي کړم ښکاره ئي وينم
هغه زما نه جدا شوي نه دَه
(سانتوکا)

ع۲۳، واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدایي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ
(اِسا)

ع۲۴، اُف دا سپین بېړے بوډا اووینه لږ
چې سر وهلے بر وهلے ګرځي
په ادیره کښې ترې نه لار ورکه ده
(اِسا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځایه راوړلے شوې دي. خو رښتیا خبره داده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بیا په دې پسې ایي کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول ښې ناروا کار دے خو چونکه

هایکو د هیئتي ارتقاء سره سره د موضوعاتي ارتقاء
نه هم را تېره شوې ده نو باید چې سرسري ذکر
ئې اوشي. د هایکو د هیئتي تبدیلیو په شان د
هایکو د موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان
دے ځکه نو د څه وخت دپاره سپوږدي خپل اصل
ته ور ګرځولي کېږي -

د هایکو د موجد او باني "باشو" رائې ده

"د هایکو تخلیق کښې د ماشو مانو فطري
روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو د فطرت او د انسان ترمینځه رابطه د هایکو
موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې د
ګڼو ننداره او تماشو سپوږدي هم په ګرا کړل. لنډه دا
چې باشو هایکو د فطرت راز داره اوګرځوله-

"مسا اوکاشیکي" چې د باشو معاصر وو د خپلو
لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته د هایکو موضوع ذاتي
وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او د هایکو
د تخلیق سترګې ئې د انسان د داخل پټ پټو نو ته ور
ستنې کړې خو دا سلسله ورستو د لفظونو یو ځنګل
کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه
خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته
ئې د ورستېدلو ښکاره اعلان اوکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي إسا" دَهایکو تخلیق دَ زبېښتلي طبقې
او دَ وړو وړو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلې
او رنځېدلې ژوند دَ اظهار سره اوتړلو.

او بیا دَ جاپان دَ جدید هایکو لیکو نکیو سرخېل
"سي، شي ماماکوچي" دَ هایکو دَ تخلیق خوره جوله
کښې دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بیا هم کیف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکو نکو کښې فطرت او دَ فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې دَ هایکو
لیکو نکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې دَ فطرت او
دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او دَ هایکو په تخلیق کښې ئې دد ئې ځینو نو نفي
اوکړه. دَ دوی په خیال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې دَ ماضي
دَ جاګېر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
دَ جاپان زیات تره هایکو نګارانو دَ فطرت غېږه
کښې دَ خوب لیدلو عادت پرې نخودلو.

ددې اختلاف په شا دَ تخلیق دَ ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او دَ تخلیقي انضباط
دَ (Serious Artistic discipline) متقابلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلے شي.

ترڅو چې د پښتنې هايکو د موضوعاتو تعلق دے نو پښتنه هايکو په دې لړ کښې په ځان هيڅ قدغن نه ږدي. هاغه ټولې هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند تصوير ترېنه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځايوي. البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نه راولي د پښتنې هايکو پېښ ايه چاله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حيواني خواهشاتو لټون اوکړه. يا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زه دلته يو واري بيا ددې خيال اعاده کوم چې پښتنه هايکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصيرت رازېږوي ده بايد چې رعايت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هايکو کښې نوې کاميابه او معقول هيئتي تجربه نه وي شوي. نو د بې ځايه اختلاف سنګر پرېښودل عين روا داري ده. او بيا هسې هم د يوې کاميابې تجربې ځانه غندنه ژبې ته نقصان ورسوي.

د موجوده پښتنې هايکو کېنه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او ځانله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هايکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټه ورې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د راز بېدونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خورې ګيا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټه پېښونو پېښه نيولے د ژوند تر تبدلي لحظې رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د ځه سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپيره ماحول سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه ربښتيا په پوره هنري پوستوالي او رواني سره رايو ځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هس بيدونکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چې هم داسې به کېږي.

په ډېر درناوي

اظهار الله اظهار

لېکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج

پېښور يونيورسټي

نېټه: ۲۱/۶/۲۰۰۲

حوالې

۱-	اظهارالله اظهار	راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي
۲-	اظهارالله اظهار	کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي
۳-	اسمٰعیل ګوهر	مسکا
۴-	دیدار یوسفزے، ډاکټر	نسکورې لپې
۵-	سهیل احمد "مدیر"	هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)
۶-	شکیل احمد نایاب	"پلوشې" غیر مطبوعه
۷-	ناهید سحر	خپلو خوبونو له تعبیر لټوم
۸-	نواز طائر، پروفیسر	خوبونه خپل کلي کښې
۹-	محمد ایاز غزل	د بنا ستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی مې دا ده چې بنده یمه ستا
بریت اخر اووایه په څه تاوکړمه
چې یوه ساه مې هم اختیار کښې نه ده

❁ ❁

د اخري رسول امت کښې یمه
اوس خو زما او د جنت ترمینځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې دَ ګلاب څانګه کښې ګل نیسکاره شو

❁ ❁

زهٔ دَ چا ملا سته غوا هم نهٔ پاسوم
شنېلۍ ځکه ستا دَ چم لېونۍ
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

ځې دې دَ ورانې اُښې غوندې دے
بیا به وې دا چې درته ګورمه نه
څو به دَ ځان سره په جنګ اخته یُم

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترېنه راپاسېدمه

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم دَ محبت' چرته چې
دَ رېل پاټلۍ دَ غر سینه پرېکوي

څومره شرمېږي دَ بنائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

بې روزګارۍ چې مې ځکه اوليدې
وېښل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به ټافيانو پسې نه ژاړمه

❀ ❀

شيرينۍ ژوند د شوګيرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ ديوال سيورې ته خوب مه کوه

❀ ❀

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګير شمه زه
پېغلې چې مانه اتوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لېونۍ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړې تهٔ
نو زهٔ به یم ستا یو ویشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لښ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کودر غاړه کښې
ما دَ کنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غوڅنک سره اسمان ته رسي
وه لیونۍ ښخلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړه کښې وایم داسې مړ به یمه
چې مې د سیند څپې تر لرې یوسي
دنګه غرۍ ئې نوره هم پوره شي

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړې د غرمې له تاوه
د ښار پاخــهٔ کورونه اور اخلي

مینه په ځان ګواښي نهٔ رد کوي
تا پاسندې څنګه اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغوره تښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپین لو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر ونه دَ ښکار
څه کور ته څه! چې ته سر توره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستا ستر ګو کښې او چې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندیښنې زیاتې کړې
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❁ ❁

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپل نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکار موږ ته دي د غریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په موږ پورې خندا مه کوه

✿ ✿

مینه په هر موسم کښې خوندونه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
د ښکال تاو دې میراته نه کړي

✿ ✿

ستا د قامت سوځ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سترګو نو په زور قد لوېوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَژي خـو
دغه یو څو څاڅکي باران شیرینې
ددې وطـــن دَ زمـکې تاوُ زیاتوي

❀ ❀

دَ سمـنـدر سفر راياد کړه کـنـه
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېـدو راسره ويره نـهٔ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سپر اوږو درک نهٔ لګي
خوځان دَ هيچانه هم کم نهٔ کړم
دَ وخت درې خمبېره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې لم خاورې شو
دَ کور دالان دې پرهوټه اوخوړو

ۍ ۍ

دَ یوې پېغلې داپېرې ې لوسته
ورته حیران شوم، ما یوه لحظه کتې
کتې برېنډې فرښتې اولیدې

ۍ ۍ

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وتلي چې مونږ دَ خپل وجود تاووته
لا پشکال بارانې شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا منزل دور په سر ورېځې نهٔ شوې

❀ ❀

خنکه مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ بنهٔ ډېر تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه ستړي راپېښوځي هسې

❀ ❀

٥

دَ حاسدانو شمېر مې زیات دے بلا
درد چې سیوا شي نو په نیمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

زغلمه ځم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مینه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

بنګړي دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

زمونږ د کلي بې اسرو څه شولۍ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېوي ټریفک دے اوکچه لاره ده

ستې دې ښکرې د ځوانۍ تاوونه

وېمه چې ښکل دې کړم خوشحاله اوکړمه

سکروټې نهٔ بږدمه په تسو نړو د ګل

✿ ✿

تخوابې منم له موره کمه نهٔ وي

خو که زما په کور کښې ګوټې وهي

هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړي

✿ ✿

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو

لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي

او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينې وايه که زما په ليدو
د زړهٔ درزا دې سوا شوې نهٔ وي
تو بيا د استا غوږونه سرهٔ ولې دي

❀ ❀

د مينې کومه سلسله ياده کړم
د تېلي فون تلې چې اوغږېږي
ويم که څوک ماله په مرور غلي شو

❀ ❀

خوا ږهٔ د مينې راپېږ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شيرينې زما
نو کېږ چاپېږ تورې مخې والوځي

Scanned by CamScanner

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شې د بنائست يادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❀ ❀

پېغلې ځواني دې، د سپرلي موسم دے
سترګې چې واړوې راګورې په شا
اسمان کښې پرق شي د ياران شپه شي

❀ ❀

فطرت بنائست هم د انسان زياتوي
چاپېره اوخاندې ګلونه د رنګ
د ربل پاتلې چې د غر زړه کښې اوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زړه مې ونګیني سنه ویستم
خو د فطرت ځنګلي وحشي داسې دے
چې ښارخانو له پناه ورکوي

❁ ❁

د خدائے رحمت هم امتحان دي ګڼي
چا کښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زړه د بنسمنۍ چا سره نه کومه
ما د خودۍ چینې اوبه ځکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه د محبت اوویـنه
چې د درد څپ یکه په اسمان خورېږي
د اور بڅرې د باران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي د ګلونو څانګې
د خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به د کوم تصویر په دام ژوندي یو

❁ ❁

د نظرونو تـماشې اوخوړې
د ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا د رنګونو لوګه رانیـوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زماپه سترګو کښې دے
ماله به څوک دُخوب تعبیر راکوی
باراڼ وربږي او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
دچا غریب په خونه اوربوري شي

❁ ❁

آ لیونی مې ځرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا دَ وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځي نه ډوبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه
دومره دې ستړې کو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سپو زغلولے نه ئې

کور ته ورځه رب دې سر تور ه مه کړه
بې لوېتې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لوکې والوځي

د ښار مېړې منې خپل خاوند ته وئیل
خدا ے شته له تا ئې سترګه هم نه پړې
ستا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرته ده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته تر ېنه لاس واخله نو هيڅ به نه وي

❁ ❁

که در ته غېږ نه کوم تېر نه اوځې
پرېږده بې خونده ږېر دې ښه پېښم
ته دَ موګي په زور تو پونه وهې

❁ ❁

پيږ ندګلو نښته دَ خور او دَ لور
دې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر ګړوي وينه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مرى غلې شي

دومره اوچت ټوپونه خله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کېږده لږ
څوک دې الوړے اوږنده نکړې

د سر پروا مينه کښې نۀ کوم څو
دومره زما قتل اسان مۀ ګڼه
زۀ څه ويستلي اوبۀ هم نۀ يمه

Scanned by CamScanner

پروت که دَ سلو پر دو شاته یمه
دَ نظر پرق به مې در اورسوي
هوار دَ تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

دَ خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا دَ غوټۍ زړهٔ خو چا اوُدلی نهٔ دے

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیرینې تهٔ چې مې په څنګ کښې نهٔ ئې
نو پلوشې مې دَ سپوږمۍ سوزوي

دَ روح زخمونه مو له شمسې اووتل

مهٔ خوشحالېږه لېونۍ که په موټې

آسمان دَ کاڼو باران نهٔ وروي

✻ ✻

څله ته مې زړهٔ خوړوه ویته کښې

خو چې زما دَ مینې زور اووینې

مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

✻ ✻

آسمان بلنې دَ راتلو راکوي

ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې

څوک چې سواره شو دَ هوا په اوګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم

دګلتو کور دې زړه دَ کانړي کړلو

مینه اوس تا بانـدې اش نهٔ کوي

❁ ❁

شیرینې مهٔ څه دَ هوا مخې له

چې ستا دَ زلفو خوشبویه شي خورې

په اورکښې اوسوزې وربې مې دګلو

❁ ❁

زړهٔ به بلا بلا مزې غواړي خو

طوفان دې، مهٔ اوځه له کوره بهر

دَ خپلو زلفو دام کښې ګیر نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تا نه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❀ ❀

د غټې غوښې نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❀ ❀

د خودداری د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګین مه جوتې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوړلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اوڼه موې
د خپل رفتار تېزې د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اوڼه شلوې

❁ ❁

د زړه د درد منزلې سر ښکته شي
مینه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د داورۍ چم دے زر ویلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې ډېر مرېږ شي غروڼه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کانې په رنګ ټوټې اوڼه چوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژوندے ستا د ليدو په اميد

ولې د نمر د پلوشو سپوري هم

تياره څاپيره په ګودر خوزوي

❁ ❁

اوس خپل وس خپل اختيار کښې نه يم

ما چې رنګينې لوپټې اوليدې

د زاړو سپل ځان سره يو رمه زړه

❁ ❁

ستا د بنا ګښت لمبې مې مرې په زړه کښې

خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ

د ژوند دا شور مې چرته کاڼے نه کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شېرینې
شفق شفق څادر به تا غوروي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به په ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوی شومه اوس چې ښښته ښغلې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو ښېښي به ما ښخې کړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فریب کښې ګیر ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

❀ ❀

کله کوڼکیږې دَ سندرو ژبه
دېر که ئې غرونه په شا اوتمبوي
او دریږې نه' دَ 'اوازونو سفر

❀ ❀

زمونږ دَ کور چت که راځي په مونږ
شکر په دې خېر دَه هم اوپاسو
چې په تالا میدان خو پاتې نهٔ یو

Scanned by CamScanner

له حد نه نهٔ اوځم خو څهٔ اوکړمه

د هاغو نرمو ګلورینو شونډو

جوته چې اوڅکمه جوته جوته شم

اودرېږي نه د قیامتونو سفر

خو چې په کور کښې جینکۍ پېغلې شي

اواز د تندر غورزېدو واورمه

څنګه شي ختم ازمېښتونه د ژوند

چې یارانو نه د سپېلو کښېږي نو

یوسي شیبې د لوګو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په خهٔ اوښایم
ستا د تندي ګونجې لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هېڅ نښته دے

❁ ❁

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلېږي که نه
دې کښې یو پلار په بچي ډزې اوکړې

❁ ❁

لا د ادراک منزل نه ډېر لرې یُو
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❁ ❁

کړې مې یوازې د ماښام تیاره کښې
چې خپل غرور ترښنه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپورۍ نیسې

❁ ❁

دا چې د غر په چینه څه شوې دې
ستا د پېښتنې بو شرنګ را اونیسي او
بیا مې تر لرې انګازې خوروې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو ستر ګو
د سمندر د شور بنیاد ایښې دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې پوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سيند په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ښيښېږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نهٔ خو ميوه نيسي نهٔ سيورې لري

❁ ❁

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ ځنګرو مېنځے کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

ستا دَ داتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې دَ ټول کلي غوږونه ولاړه
دَ زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

جوړه تېره تُوره دَ غمرخېړه شي
راشي په مېنځ اوشلوي ټال دَ بوډۍ
دَ پسرلو باران مې لا ژړوي

دَ شین اسمان باران په شړق اوکه
په کومه ورځ چې دَ ګیدړ وادهٔ وي
ښارسۍ په سس دې اوښهٔ وینم

منه اوږدهٔ بانهٔ دې مهٔ ېرندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم كه باز چرته مرغۍ اونيوه

❀ ❀

زهٔ مختورن نهٔ يم شيريني زما
دَ اوبنكو پړق مې ستوري هم تت كړي خو
توري چشمې په سترګو كړي دي تا

❀ ❀

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې كړي
چې دَ سرخكو سېل راپوره شي نو
زهٔ دَ اسمان غاړو كښې والوځمه

شیرینې څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدې دي

✿ ✿

څه که یاران پرې د سپرلي وربېږي
چې د غرمو تاو تربنه رس وېستې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

✿ ✿

څوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېم که جونګړه مې طوفان یوړله

وایٔ منمه چې سړے یٔ شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خو سترګه د چا هم نهٔ رپي

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې څنګه چاته لاس وا چوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

د هر لوے عذاب دے د احساس محرومي
زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا د موټر هارن په څهٔ اووههٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے شته له شرم نه او بهٔ او بهٔ شم

❁ ❁

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

❁ ❁

جوړه کړي قیامت دَ لوپټو الوتل
ستوري راکوزشي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې وریاد شمه زه
ریموټ په لاس تې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونۍ

❁ ❁

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بېړته بیا ځې رتبه چې
دَ پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړې
ستا نرګسي سترګې رایادې کړمه
پورته دَ ستورو چم ته او ختې مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بنو کړه کښې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تیندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرخېره کړې دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا واړې زمونږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاږهٔ ځاپونه دې زما شیرینې
نوې دلدل کښې د ژوند ځځه نه کړې
ځه رانیسکاره کړه چې یو لار را اوځې

❁ ❁

اوښکې څو کاڼو کښې هم لارې کوې
څو چې نرمې پکښې را تغله ذره
د اوچې دم دے څوک ئې څهٔ اونیسې

❁ ❁

زړهٔ مې یو درز کړې چې د کلي غریب
بېکړې تېک وهې اور اولګوې
په نیمه شپه چرته قیامت رانشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لـړم
خدايه شته چې يو ورځ به دې مړ کړې په چا
د ده مې لور څه فرشته خو نه وي

✿ ✿

ساه چې د وخت اجير ته را کاږې څوک
داسې د زور سيلۍ را والوزي چې
په بله وار وي د چم کورونه

✿ ✿

کانې د غره له سره اوړ غړوي
چې ځ په لاندې ځي کورونه وران کړي
خو د طوفان د زړه نه تاؤ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې د سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما ښسین یې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څهٔ وې

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه کړې په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو ویرېږمه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا توري سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم اووینځمه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړه چاته سپک کړمه شیینې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې پرغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند په خوږو پوهه نشي هیڅ
لکه د ګلي د تماشګي مزدوري
څه د اوړو څه د بونو اورسي

Scanned by CamScanner

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصوير مې کباړي بازار کښې
په يوه نيمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

ټپوس کوه مه، د ځوانۍ د مينې
خو په سيلۍ کښې باد يوه اوخته
او د يو چيک سره ئې تار اوشلوُ

❁ ❁

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې درځمه ستا د چم په اړخ
تلهُ د هوا خپو کښې زنځير اوتړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وريت کړي په چابک د رڼا

❀ ❀

دا د فېشن جهالت هم اووینه
اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستهال کښې کړځي مدام

❀ ❀

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تن سحره پوري
د ستومانۍ ويستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت سادګي
زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړي

❁ ❁

سمسېږي نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاوَ شي
اوخاندې زر دَ کور کړکۍ بېړته کړي

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې وارووي له مخه په شا
دومره ښايسته شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اوواېي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بيا ستا نه ګيلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر ياسي د الفت په فرېب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شينشغه بنځه واورېدمه

❀ ❀

وايم چې بنکل دې د تندي کوبنې کړم
زړه کښې چې هېڅ د مينې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته رایاد ستا د لمبې خوانږهٔ کړي
اوس چې د هرچا تیلي فون راشي نو
خدایږګو زما د زړهٔ درزا تېزه شي

❁ ❁

شیرینې زړهٔ دې لاندې باندې نشي
اُچې تهو تې تمانچه ګرځوي
خدای شته ویرېږي له هاګې د ډزه

❁ ❁

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اورژېږ
خو ساه چې اووته د ګل د زړهٔ نه
نو سرتور سر مې خوشبوې اولیږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلې نهٔ شي دَ بناښت رنګونه
تهٔ ګوره ګې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فریب تېرو ځې

❀ ❀

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خنګل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت یوه نازکه خندا
له تاترې دَ سترو هم پورته ده

Scanned by CamScanner

دلته څوک چې هم ګونګی شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پویوي

❀ ❀

خوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړي د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرے نه يې ته
هسې غړمبېږې د لومبړ بچیه

خدای شته هیچا ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړي
اورونه ګرځي د رڼا جامه کښې

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي، څوک په اور سوزوي

ستا خود سرۍ خو په ماسګر ځوي
که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم عصلت کښې به حلوه اووږشم

❁ ❁

بنیرازه پیغلې دَ واده نه ورستو
خوند داسې داړوي تپوس مهٔ کوه
لکه کټوی کښې چې کباب پاخهٔ شي

❁ ❁

حد ماتول وي هسې ځان درکول
اٰخر به ماته شي یو ژر به اوکړي
څو به هوا په یو کنهې کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږوخهٔ کوم

❀ ❀

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَګل په وس کښې نهٔ ده

❀ ❀

نو لے چې مار له په مرۍ غلے شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوړاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د څوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اووينه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❁ ❁

چې د بچي ژړا راياده شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

❁ ❁

مسافرۍ دومره اساني نه دي
چې څکو ونو کښې د ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم پرې وښه د اسمان د لاندې
لاړې په ما باندې ځلې جوړوي

❁ ❁

لوټه مې مه د دلاسو په فریب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
راله غلبیل کښې اوبه مه رانیسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
ویښه مې ناسته د پالنګ سرته وي
په سر مې ټوله شپه زوروونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قيد کېږي نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ ياد ګلونه

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بيا شپې رڼوي

ما ئې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دوارو ډلو خپل دښمن ګڼلم
لا په پردي شر کېږې سرا وخوړهٔ

Scanned by CamScanner

یو دردېدلي پښتون ماته وېل
ما د مړانې انجام هم اولیدو
ځکه وېرېږمه د خپل سیوري نه

❀ ❀

خدایه شته چې مرګ مو هم ورلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لار کښې د حق
د کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❀ ❀

راټیټوم د اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده ده خو
د سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس به اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه ړنده اوخته

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیریني زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

شیرینه دا هم اورېدلې نهٔ شي
ورته چې وېم زما یرفي خوبه ده
زر شو نړۍ او چیچي انګړ ته اوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړه
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

ځان ترې نه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زر دې واده شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

مینه دَ طمعې کور خالي وي مینه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفان یې اوړي

Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر باندې هم ناست نهٔ دې خو
وائي جهاز کښې مې سورلې کړې دي

دَ پېغلتوب مځې راپارې نهٔ کړې
بلا موده اوشوه شېرينې زما
چې هر و خوله مې په خوله ایښې نهٔ ده

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کړه دَ تلو خوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شولې نهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسهٔ ګڼي
خو آزادي ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❁ ❁

هاغه خوبونه مانه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سینه کېخودلو
او کوڅکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❁ ❁

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په ښېو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستوري په ما پرېوځي

Scanned by CamScanner

کهٔ ئې ګوانښونه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېښلے نهٔ وو
جنګ نهٔ یا ښلے نه ګټلے بنهٔ دے

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـداري لـورده شـېر یـنه زما
پړے راسـت کړي پړے راکاږي بیا

چې خپله نیولے راته اودرېږي لسن
نو دَ بنانُسـت سـپړلي تلوار اونیسي
خـانه بـدوشـي چرته کـړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېسې سیند خوځږي کوله نهٔ شم
یوه دَ میني سندرېزه چینه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❁ ❁

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مړه باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوي ژوند تصویر ښکلوٌ

❁ ❁

سوځې مې کاوٌ څومره بې رحمه دَ ژوند
بې بوکه مې کړي دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوي

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي وو خو

چې ته راغلې نو شیرینې زما

ګلونو په ما پورې خندا اوکړله

خه خوندور دَ مینې جنګ دے کنه

زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم

ا دَ انګڼ مینځ ته راکوزه شوله

دَ غلې سرخې مې په اوبو لاهو شوې

داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند

لکه چې سرو سره پاره اوکي

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچې په مخ ښکل کړمه
ما وے که ما نه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ يادې کړې

❁ ❁

ښهٔ ورته په ده خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلې کښې
لږه ورځے څومره حادثې زېږوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر يو امکان مې د خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږده بانهٔ رابرنده شي په ما
د خپل ايجاد لاره کښې ځنډ جوړ شمه

❀ ❀

د لوکو مينې مې ژوند خاورې کړو
چې د رنګونو تماشې له تلمه
نو د بنائست کلي کښې سپومات کړمه

❀ ❀

لوږې کوه نهيځ درته غږ نهٔ کوم
ستا د فريب فريب بنائسته لوګے
زهٔ دې د ژوند په حقيقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تیښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نهٔ بندوم

✿ ✿

څپې مې دَ سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
څکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

✿ ✿

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا دَ رفتار مخه نیولے نهٔ شم
څم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځانه خوږېدلې نه شوم
ستا بېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزاء شي د زړه
د بناپېږ و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتولولے نه شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا باندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دی

ستا لوپټې ځان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

زه سر د لاندې راګوزارنه شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لاړو کښې
ستا د وجود خوشبوۍ رقص سکوی

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لپو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

❁ ❁

وائي دَ خپل زړهٔ نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړهٔ ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نهٔ دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

پهٔ خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې پهٔ سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

زهٔ به دَ څهٔ لهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښتې شي زما
بیا د سینـد په سر هـوار ګرځمه

❀ ❀

سمند رونه مې خوټکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

❀ ❀

زه چې د خپل ښکي ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوهـ نه شمه پاسمه زر
ځان د مـور غېږې له وراورسـم

Scanned by CamScanner

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما

زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم

زما په قبر دې میلې نه لګي

❁ ❁

لمبې دې د مینې
په خوند پورې نه کړمه

ستا ناز بېنتوب له سره خلاص نکړی ما

پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر

لمغې سپین بږیري مزدور ماته وېل

د لوږو کېتې ته خو لاس نه نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوږي .بچي چي مي په خوب اوده شي
لاړي مي تېرې شي زه ساه واخلمه

❀ ❀

وائي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېخي ایسارېدلے نهٔ شم
ستاسو کتهونو کښي کېمل شوي دي

❀ ❀

زهٔ له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته اوتښتمه
خلق مي وژني که ربښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې وروسته د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

❀ ❀

ښهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللې نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

❀ ❀

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره د نفرت را اوځي
د محبت توره ئې سر غوځوي

Scanned by CamScanner

را باندې پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې دَ ژوند
چا په تو ده زمکه قدم ایښے دے

❁ ❁

یو اکاڼې ده تهول دَ مینې جهان
اوږ دهٔ بانهه چې اورکې پاسوي
ستورې په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونهٔ څې وېرېږمه زهٔ
چې ستا تصوير سره خبرې کوم
مانه زما د زړهٔ درزا، هېره شي

❁ ❁

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زهٔ
تش څو به تاته اوازونه کوم

❁ ❁

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نيسم
شيرينه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپينه يمه تورېنه يم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصویر ته په ژړا کښي وائي
د تورو غرونو پناه شوې يې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ويل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړي

کښې نو ما به څه څه نه وو کړي
خو د رشتو منځ کښې راګېر داسې يم
خوب هم په خپله خوښه نه وينمه

Scanned by CamScanner

رب به دې روغه کړي شیریني زما
ستا بیماري که دړه هم لویه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هیڅ هم نهٔ ده

❀ ❀

دَ ذهنیت نه یٔ خبر یمه بنسهٔ
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په دړان اګربتۍ بلوي

❀ ❀

زهٔ به ورځم دَ حادثو منځې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نهٔ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي دَ دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلۍ برق اوښي
نو طوفانې شپه نوره هم درنه شي

❁ ❁

څوک نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیَب او ګي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مړاوي مړاوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ سپرلو په ذکر نهٔ ستړ وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو ترېنه ستا یوه ادا جوړه شي

❁ ❁

ځه خپله لار نیسه پروا مهٔ کوه
ماڼکے چې ځي دَ اوازونو په لور
نو سمندر ترېنه کشتۍ ډوبوي

❁ ❁

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښېږي دَ حالاتو شپه نو
چاپېره پړق دَ اورکو اووینم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېږمې دې ښکل کړمه نو
بیا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لولکۍ ځان سره والوزوي

❀ ❀

داسې دَ ګلې دَ چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله اواز راکوي
زما سندرې به کوڼکۍ ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوڅې کړه
چې زور پرې راشي نو اوازبه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ کلي اوږدَ ښار فاصلې
کمځې پرانستې جینکې راوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

❀ ❀

ننداره شونه دَجلوو مه کوې
زمونږ دَ کلي دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ ټینګې نهٔ دي

❀ ❀

څوک ترینه سترګې پرانستلے نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هوا راوړي دَ لوګو سېلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پیژندلے نه شم
پر دو درشلو مې نظر یو رلو
زه د خپل کور په دروازه تېروځم

❀ ❀

ا د باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما د کور زنځیر شرنګوو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اکیوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

اوواڼې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څم چې کوترو ته دانې واچوم

بې شکه ته ئې زما وهم ګڼه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرګ د غوا څاره راښکله

خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو

خدای شته زما نه کلیمه هېره شوه

❋ ❋

زهٔ به د درېو پوړې هندسې شمارمه

تهٔ که د خپل مدار نه اونهٔ وتې

د خپل خاوند سر به دې غوڅ او وینې

❋ ❋

وایم چې شل ورزه دي زهٔ اوُلم

توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې

بیا ترې د سر خیر و نه غواړې څه له

قاتله تهٔ که ما وژل غواړې نو
بسهٔ په اخلاص راسره مینه اوکړه
زهٔ په ګواښونو درکو نهٔ مرمه

❁ ❁

زهٔ په الوتې لوګې پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلتې اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خوږ وجود راټول څنګه کړم
چې ځانځ پکښې ولاړه وې تهٔ
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

ذرې ذرې شې د ښکارې ټوپکه
ساګانې اوځې له تنکو پېغلو نه
ته چې د زاڼو په سېل ډزې کوې

خدا ے شته چې ځان به په ښامار اوچیچم
خو که مې یاد وې د ښائست مسين منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
د خپلې مور یوې خندا نه به زه
دغسې شل شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نهٔ ده

پېغلې چې ما سره تصویر وېستلو

ګوره زما کېمره کښې رېل ختم شو

❋ ❋

ګام ترېنه ځنګه په خفګان واړوم

لکه دَ بُت مې ځان ته کلک اودروي

یوه لحظه کښې دَ پېړو قیصه ده

❋ ❋

شیرینې تا چې ورته ګل لږه کړو

سیند خونړی شولو، په واک کښې نهٔ دے

دَ ګلي سرهٔ خوله ماشومان ډوبوي

څنګه راغلې په ستا کلي ته
شیرینې هېڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړه د پاسه ښپې ایښې دي

❋ ❋

سر چې مې غوڅ کړې نو شیرینه زما
وایې زه دا د وینو کربنه ګورم
چې د دریاب اوبه ئې چرته اوړي

❋ ❋

وه لېونۍ له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واړوي

چې ستوماني لږه ويستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
د گل خندا هم حادثه ده د ژوند

شيريني اوس اووايه څه او کړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بيا هم اوازونه کوي

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به گفت قدري چاکړې نه وو
خو ستا به خوله کښې هره ژبه نشه

اوس مې تنکی غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوپستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختي

❁ ❁

دا سادګۍ ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جینۍ
دَ لوپټې دَ لاندې ځان پټوي

❁ ❁

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دي
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
ورشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېکړې بنسټ ده
داسې چې بوسو کښې اوبه بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

توپونه بنسټ نه وي ناداني جینه
که لاس اچوې خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به د ستړکو لګېدو نه اوځې

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
ښځې کټوې په نغرې پرېږدي او
د کلاونړې کړه تنور لمبه کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګې کېنې به چرقاوُکوُ تا
او زهٔ به تاسو کړه درغلمه
نو څومره ختې به ترې جوړې شولې

❁ ❁

په زړهٔ کېنې ځان سره کرم رېېمه
دې کېنې به خاورې سترګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوې ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوې شي په خوندونو دړوند
زموږ وطن کېنې چې سپرلي راځي نو
نو بیا ده د مینې په اوګو سورهٔ شي

Scanned by CamScanner

د سیخکو غوندې ژوندون دے زما
توره تیاره کښې پلوشې وېشمه
د ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❀ ❀

نن یو سپین بږیري په ژړا کښې ویل
لونه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نه ساتمه

❀ ❀

خاورې به وده زما قام اوموي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي یې څانګې په تبرونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

❁ ❁

د ژوند یوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

❁ ❁

یو د اتیا کالو سپین ږیرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه

او د اوبو څپې راتاو شي له ما

وایم که ستا د زړه درزا ده شوه

❀ ❀

سترګې چې مانه اړولي دي تا

زه د ساحل طرفته زور کومه

خو د دریاب څپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي

شیریني غیږه کښې مې کلک اونیسه

که ستو مانې مې د وجود اووتې

Scanned by CamScanner

ته ګل فروشه، زه مئین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلې زه په شپېله پسې ځم

❀ ❀

اوواني دا فضول خرڅه نه منم
هاغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پاڼچې خورمه زه

❀ ❀

ساده جینۍ ځې هسې ځان ولې خورې
هغوي د شمعې وجود څه اوزغمي
څوک چې په ګلي کښې سکاره پېټوي

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خېژوي

❁ ❁

لمحې د ژوندون خونښتې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې یوه گېنټه گړۍ وړاندې کړه

❁ ❁

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غورځنگ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخبارې بيان شو
د پروف خامه يکښې بلا ډېرې دي

د ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه د بچو ماته شي

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
وېل مې ګېر جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې د چا نه پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوزې ورېځې راشي
ماته د هاغې چم قیصه یاده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زهٔ راکښې په دې فرېب کښې یمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اونهٔ وینم
د سمیّه او د نعمان مینه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

په خيال اوباسه ستوماني شيريني

څه بې حجابه دي دَ نمر پلوشې

ستا تصويرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درنې ورېځې په اسمان شوې خورې

اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه

دلته دَ تندر غورزېدو ويره ده

❁ ❁

اے دَ رنګينې لوپتې مسې منې

ته چې اوده ئې او سيلۍ والوزي

وېم که هندو رانه کشمير يوړلو

د ګودرونه د ښائست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپېر په کلي اور پورې شي

❁ ❁

تهٔ که سوړه شوې د هوا په اوږه
خو د اثر نه مې وتلې نهٔ شې
زما د اس رفتار به تا لاندې کړي

❁ ❁

زهٔ چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړهٔ کښې ځان سره کرم رېبمه
د وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نيت که دې صفا وي د پېين
بيا په ويښتو ولې حضاب لګوې

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه درياب د کلي
کڅه کورونه په اوبو لاهو کړې

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوي ځنې ته پام نهٔ کوې
ما سره هيڅ نشته ثبوت د مينې

مینې د زړې ماښیگر کړمه ژړا
تا چې سوې پورې را ځغلت کړمه زه
په د خطا کې مې ژوندانه تېر شو ه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوړلے نه دے
د بدې چې ځان باندې خوار کړے دے
څو د خدا هسې چې زړه نه شولو

❁ ❁

د غه احساس به پېژني اوړنې ما
پېغلې چې هسې هم تندې کړوي
وایم که ما ته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زۀ مرمه خو خوازۀ به وېشم
یوې کمزورې دَ انار اوني نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوؤ

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېتې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علّت به تړېته خنګه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زۀ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوې
بيا به خپل ځان را تو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئينه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوويښم رواني اوبهٔ
وېرم که په ژاڼو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې په مروړې بيا، خوځې به نهٔ وي
زما رقيب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګه په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخليق شعور بېخي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هګو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو جيس اوخوړې جوړه
دَ ښار ښخه بنګله چې، ته پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نور دَ کېبل تارونه مهٔ خوږوه
زما دَ ژوند تصوير ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذيب رنګونه ما اوليدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راتو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم رواڼې اوبهٔ
وېرم که په زاڼو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې په مروړې بیا 'خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې ته لري
نو څرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو جېب اوخوړې جوړ
دَ ښار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نور دَ کېبل تارونه مه خوروه
زما دَ ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لا که خبرې يې زده کړې نه دي
دَ خاروني مخوکه مه پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو مېنځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را يادې کړمه

❀ ❀

خدائے شته زما دغه مطلب خو نه وو
ما چې در ياد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان گاڼه کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شين ينې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

❀ ❀

ستا سادګۍ مې ژړوي . لېونۍ
تهٔ له هغوي نه دُ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

دُ انتظار لمحې قيامت وي ګلې
زهٔ داسې څاڅکي څاڅکي ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما دپاره کور پرېښے وو
اُ لېونى دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند ترې بيله کړې ده ما
وخت په يوه ځي زهٔ په بله ځمه

نن يو بوډا ته اُيسنې اووېل
ستا دَ غوږونو ويښتهٔ هم سپين شوخو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تيروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کښې ژوند تېروُ
خاورې سمون او خورې کاروَنه زموږ
ناست یوُ مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نهٔ زور منو او نهٔ زیاتے کوو موږ
واوره د امن په غریب کښې وُرکه
موږ ه د باز منسوکې نهٔ پرېکوُو

❀ ❀

تازه تازه وې د دالان سپورې ته
پازهٔ ئې مراوې کړې د نمر پلوشې
پېغلې زموږ د مې پلانټ غونډې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ډولۍ کښې ئې د خيال کېنوم

❀ ❀

شيرينې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې را يادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❀ ❀

او ښه سر به دې د خپو لاندې کړم
په ښځې فريب کښې راګېر به نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

Scanned by CamScanner

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم

زهٔ دومره لویه سینه هم نهٔ لرم

چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

❁ ❁

زهٔ دَ ګناه بازار ته هم تلے وُم

خو چې دَ مور اوښکې رایادې شولې

توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پېکښې نهٔ مومې دَ نمر پلوشې

تازه هوا پکښې ښخې نهٔ لګي

دَ ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته دي
د ښار درزيان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د اباده پکښې درک نشته نگي
د ښر مخانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس بانده مرم
ما چې مې لور بنګل کړه په دوارو مخو
يو د رنها سېلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ بنا ئستو نو دَ سپوږ مۍ انتظار
زما په څخ توري حلقې جوړوي

❀ ❀

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندې شو
دا دَ درياب دَ سر نقشو نه نه دي
چې حادثې په ئې دَ ځان سره وړي

❀ ❀

شيرينې ستا خو ځلوبه خوبنې وې
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوره نمرۍ هم اونغلي

Scanned by CamScanner

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هروکي راوتلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیالې یوړلې

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولې نه شم
ستاسو د کور چار دیوارې نشته دے

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږه په یو بل اعتماد نه کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې ویښل خپلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل یوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځي خو
څه! د بابا پوزه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار ميس مني ته خبر يې که نه
د یو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کور اوينې

Scanned by CamScanner

چې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر را وړاندې کړمه
زه د وختونو له چکر نه اوځم

❁ ❁

اوس زه خپله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله يې ته
مینې زما د ځې کونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس راښکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې هاګۍ واچوم

په شرق دې اولګې رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکې مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدۀ

څو مره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلېمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله پټا فې راکړله

د یوې پېغلې بې وسې مې وژنې
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ راته خاندې خو شیرینې زما
دَ ژوند له خپې نه مې باورپاسوې
ستا په کمڅوکښې چې ګلاب مړاوې شي

✿ ✿

دَ هر سپېلي دَ موسېدو نه مخکښې
مونږ دَ نغښتې دَ اونوکړ کړې وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

✿ ✿

بوټ چې دې لږ هم په اوږدو پرېوځي
لکه دَ چرګې اوازنه کوې
تهٔ دَ تخلیق عذاب زغملی نهٔ شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختني له ئې تـه
ستړکي له تانـه ځکه نـهٔ اوباسم
چې دغـه ستړکي دي ويستل غواړمه

❁ ❁

زر ده چې شاړې شي ځږې دَ کلي
اوس که زلمي چرته يو ځاے اوينم
خپله درنه او دَ بل سپکه واخې

❁ ❁

سر توري مهٔ راځه زموږ کلي تـه
تا چې په کومه زمکه خپه ايښې ده
هلته دَ خلقو نـه ځاي اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله پاندې دَ ژوند زېرے دے
هلته چې ستا سترګې اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه ښکلې اووتې

✿ ✿

دَ ښار بې حسه مرمرينې پېغلې
کله چې ستا بدن خولَه اونيسي
ويېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

✿ ✿

يوې ښارې راته سنګوکينې وېئيل
تا ته زموږ دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جينۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دې چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې تاته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځي

دَ اوخاندې ماته، لېونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نيسم
دَ غره لمنه کښې چينې را اوځي

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګڼه اکانې ضروري نهٔ کښي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❀ ❀

خنګه به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ربل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❀ ❀

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځانه نه هېرو ړق نه وهم

Scanned by CamScanner

خولې له یې نه راوړمه وږم کوي
تا چې د سود په مال خیرات کړې دې
په ما حرام شه، د خنزیر غوښه شه

لمسي بې ځایه اندېښنو اوخوړې
ګڼې نو ستا نه کړې چا پسې شیرینې
قلا هم تاوده او رڼا هم شته دے

تبه که ستا سړ ته ختلې نه ده
پړ پړه ده د مینې په جواب کېنې به تا
د خپل کاکا زوے ته کنځل نه کول

اُف څه ټپه شېرينه وائي
دَ هائيکو خو يې جواب نشته دے
څوک دې اظهّار غوندې غزل اوليکي

هره موقع دَ لوبو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو ښخ يې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هر څه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اوکړه
دا يې په کم فهم کښې تصوير ځايوې

ما درته خپل خون درغځبلے دے خو
دومره را اووایه ټسیسیږي زما
ته مې دَ ژوند جواز په څه ردکوې

❁ ❁

څه لېونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته ځکنېي ورستو کېږې څله
سپي به په تا پسې زنځیر اوشلوي

❁ ❁

چاپیره ګورم او قدم اخلمه
زه دَ ناموس ساتلو غم کښي مدام
تل دَ بنکاري دَ سترګو لار څارمه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څه

❀ ❀

اَ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطی په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کوږې وروي
دَ پښتنو ښځې چې اوویښه
دَ ګړیکي دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي ځګر شیرینې
ښځې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

یو پنجابي راته پېغور کوي چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرې
ځا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زړهٔ درزاء یمه خو
چې ستا دَ سترګو رڼائې ته شي
وایم که غار کښې دَ تیږو بندي یم

❁ ❁

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شپې یې ما ته لېونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایۍ یادوم

❁ ❁

ستا دَ فریب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
دَ سمندر څپو ته ځان سپارمه
خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایئکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تهوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

❀ ❀

شپېږ یې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له یښو اوڅې شي
خو زهٔ به څاڅکې څاڅکې ویلې شمه

❀ ❀

دَ موضوعاتو لهٔ څخې کمې نشته خو
ستا دَ بنائست لمن چې نهٔ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر مانځه نه پس دعاګانې دا

مات ئې کړې ربه دَ دښمن لاسونه

زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه

بيا داسې ما پاندې راتيږه نهٔ شي

کنې نښه کښې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لښه اووېسته

شور چې شي ساز، په سوره ننوځي

تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغاړې خاورې شه
د مخ سرخي دې په اوبو يوړلې

ته چې ښخې ښځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبين ښځې
وېم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښايې څمله
چې په يو ځاے کښې ګړ وړه جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونړ سکو لګي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دڅان څرنګه دروم

تا چې په کاڼي زما څخ ويشتلو

نو اينه دې د کوډ ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې برې مه شه د قام لپونه

دا ته دکلي په دې شاره لاره

اووايه له مازيګر څرنګه زغلې

❀ ❀

د ژوند   دهرې کشالې سمون وي

لږ به دې ماته انتظار کړے وے

دومره د لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښړوس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کښې دي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بینا سُـتونو خزانې اومومم

Scanned by CamScanner

د ښائستونو خوب که هم اووینم
د ازغکو ترخې اوبه اوڅکمه
لمحې د ځوانۍ په خوږو پوئ نه شومه

❁ ❁

د مورولۍ جذبه دې ستا مه زه
ته چې پردي ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه د پیو دارې اوځي

❁ ❁

د کور کارونه درته پنځه پراته دي
غریبه پېغلې سنګار مه کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

خهٔ ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سينه به ټکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مړوند مهٔ نيسه

❁ ❁

زېړکې زېړکې، سلګۍ سلګۍ شيرينې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لېدلو
چې شرنګانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتيا خبرو تاب نهٔ لرم
نور درله مخې له درتلې نهٔ شمه
زهٔ به د کوم کوم سوال جواب درکوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څو مره ویر به زړې په ځان، خورم خو دې نه
یو څو شېبې کېته، شېبې دې بس

❀ ❀

مینه رښتیا دَ بدن وینه اوڅکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نه، ومه
زړهٔ مې ستومان، خپې مې مېږې مېږې شوې

❀ ❀

څه لیښتینکې مخ دې ورک شه، زغله
اُ دَ چینار چینار قامت مېرمنه
تا په کمخوکنې اوړانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَمینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه راتجهٔ اوړې دي

❁ ❁

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل ځهٔ اوکړمه
چې خوشبویانې رانه لار بدلوي

❁ ❁

تورو ځچو راکښې لښې پرېخې دي
اوس چې اوبدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما
زما بدن باندې وینسته اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوا ته خواته راګوري مدام

دوه قاتلاني دي راځي راپسي

ځان له دَ چا په توره سر غوڅ کړمه

❁ ❁

دَ ستر ګو تور دي دَ غزل مطلع کړم

داسي را ټول را ټول تقسيم شومه زه

لکه دَ کاڼي په منځ نيم شومه زه

❁ ❁

دَ ارام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي

ډېره که اونه دَ صحرا ګوره دَه

دَ ژوند په لاسو کښي دَ مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه کور سپوږمۍ دَ شال څرته دے
چې ستا په څخ، زما په زړهٔ مېشته وو
او وایه ستا دَ زنې خال څرته دے

✻ ✻

ددې ماحول جادو کښې ګېر نهٔ شې
چې دَ هَوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې چې دَ سمند رتېزې شې

✻ ✻

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مینه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزا ته غوږ اونیسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما ښام تصویر جوړوم
چې ستا ځوانۍ ته درنږدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګې غوندې شوم

❀ ❀

ستا دَ ښائست خمار چې چلې دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې ځګ ولې دے

❀ ❀

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چڼګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهايي نه يمه
خو ساه مې اوځي چې د كور اوښه كېنې
زه د مرغۍ · بچې پوازې ويښم

❀ ❀

د اوريښتل بلاك په اوږدلان كېنې
زه چې په هرې زاويې ګورمه
د قاتلانو ستر ګوشيش كېنې يمه

❀ ❀

د غم چپې د سرې څخه ورانوي
د يوې مور ژړا ليدلې ده ما
اوس د مرغانو بچې نه رانيسم

Scanned by CamScanner

زما اواز به دې زړهٔ ټق اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
څهٔ ډیکوریشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې د پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشې تا په شا ټېوې

❁ ❁

زما د مرګ نه سترګه نهٔ ړپې خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو د جهاز نه په چترۍ دانګمه

لګیا وي ټوله ورځ کاروانه کوي
خو دَ جذبو په ټَبه نهُ پوهېږي
ما دَ روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❀ ❀

زما کتاب پڅې جینکۍ اولسولې
اووائې دا زلمے به چرته وینو
دهٔ خو زموږ نه ښځې ویستې دي

❀ ❀

لوړه دَ مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ ښخوله
پېغلې ښځیله پراتې اوخوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دَغوبل مخې له
بېخي له منځه ترینه ځان اوباسه
چې تماشګیر دَ تخنبې منځ نه اولي

❁ ❁

دَ ژوند پایه څهٔ ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❁ ❁

رانه یه ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو دَ نیانُست مېرمنې
بیا دَ کلونو ډالۍ مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان اولګي
د ګل وږمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راجخته شوله
وېښل ئې مهٔ ځه ما پېریان وېروي

❀ ❀

دلته د هر چا په تندي ګونجې دي
ژوند ته هسې چې د خندا ورغني
زړهٔ د کاغذ ګلونه هم نهٔ ګڼم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه
که فائقه که ثوبیه که سعد
ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه
که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے
دَ خپلې مور غاښې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هیره نهٔ ده
که اُخري ساګانې هم اخلمه
زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ خپره په ځنځیر نهٔ یم خوشحالهٔ اوګرځه
ستا په لاسونو کښې پېچنې اوشي
په خپله مور هم ګوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوئے کړاؤ غوارې یو وا لے دَسوچ
خېر که مې بنځه په مزاج نهٔ رسي
زهٔ خو لا مور هم پېژندلے نهٔ یم

❀ ❀

زهٔ دَ خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي ټول
او دَ سګرېټ نه به لوګې پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړه په رسوي
اسمان د ستورو اوړه خونه ده

❁ ❁

کم اصلي ښځې نه دي اوساته رب
خدایه شته که مړه ئې کړي خونه سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نېغه کړي

❁ ❁

ما چا له سترګې تورې کړې نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړي نو ژاړي څله

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سېزي دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

✿ ✿

دا حُنې ښهٔ دَ غاړې غورځي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشومې لور له پرق ورکړمه

✿ ✿

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایښې اولیدې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تښتولي دي تا

دا څه پېرېيان دربانديٍ ناست دي اخر

په نيمه شپه چې ستانه چغې اوځي

❁ ❁

ځکه زه ستا په خوله باورنه کوم

که تا ته ياد شي نازنينې پېغلې

تا به مين کا توکني ټکي کوله

❁ ❁

بې ځايه ويرې مو ځواني خاورې کړه

سرته رسېږي نه کارونه د ژوند

پېغلې راځه چې دواړه مينه اوکړو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي د غم سپوږې دي
خو دې پړاو ته د راتلو نه وړاندې
ډېر مې د خپله ځانه اوږ وېستے دے

❀ ❀

تا چې زما تصوير په غم بنسکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهه
سمندروته مې د خیال سپورې شو

❀ ❀

په شوګیرو باندې ستومانه یو اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل د زړه حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے

دا خو سپوږمۍ خپله څواني تاسره

یو څو ساعته امانت ایښې ده

❁ ❁

دَ کوکو پرېشر دې سېوا دے بلا

ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه

په چم کښې وانه کښې چرته بم اونځوي

❁ ❁

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم

دَ خپو دَ لاندې به ئې زمکه خو وي

که دَ غریب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سېندونو ته منګې مه اوړئ
څوک ساه لرونکې ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکې جوړوي

✿ ✿

چې پرېسېدلې مخ زما اووېني
نو په خندا اووائي ژاړي ځله
راځه چې زه درله ژبې ماته کړم

✿ ✿

دَ بد نصيبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شيرېنې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر يو ګل دَ زړهٔ سندره يمه
دَ خپل احساس په درته خهٔ وايمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمونامه ده

❁ ❁

چې منډې ترې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوړي
لاړو کوڅو کښې ورغږې مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ويده که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګني
زما ياران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې د چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چړکه یانګ اووائي چړک ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نه شي میراته یه شي

❁ ❁

زهٔ په خپل ځان کښې راتولېږم مه نه
نن دې جوړ خوب د پېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه ، هر څهٔ چې وي ، غم مهٔ کوه
او خانده کلکه راتړ غاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل ېچې ولې خوري

❁ ❁

ستا دَ پېښن ببو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ یو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندواني سره شو ملې نهٔ ځکمه

❁ ❁

دَ سامري نسل اوسېږي دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
دَ ښځې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړي

❁ ❁

دنګې ځوانۍ دې دَ اسمان ځوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته راورانده شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه

ستا تصویر و نه په ګلدان کښې بندومه

څه لېونی زه په البم څخه کوم

❁ ❁

دا خوب به نه وینې چې ښکېل به شمه

له څانګې څانګې چې مې الوځوې

یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځیر موږکي، موږکي زنځیر اوخوړه

تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه

نن دې وېښو رانه تصویر اوخوړه

Scanned by CamScanner

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړهٔ کښې پاتې نهٔ دے
چې اوس به زهٔ تاته جولۍ نیسمه

❁ ❁

په خط کښې لیکې جوړې هره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خواږه دراولم
دا ستا ځوانۍ که د صحرا تنده شي
نو زه به اُونه د کجورې شمه

څه که یو ځلې کړو د ژوندون حادثو
زمونږ د زمکې، اسمانونه بیل دي
تاسو خیرات غواړئ مونږ مینې ویشو

راسره دومره مینه هم مه کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه ګېډه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې ډېر زر به واپس راشمه
داسې ښېو کښې اوښکې مه څلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❀ ❀

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې ځان سره وړې

❀ ❀

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرند بانه وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه دَ ژوند هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکي پرتوي

❁ ❁

دلته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل ټوکوي

❁ ❁

تهٔ دَ ګلاب دَ ګل ښائسُت ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپرلی درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بيا چې څوک ساه اخلي نو سا ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شرپسنده ځنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړه دې شمه
خو زه د دې کلي اوبه نه څکمه

❁ ❁

زه بې ګناه چا سره چېړ نه کوم
تا که لګه ببره کړې نه وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نه وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوله دې اوبهېږي
څه که اسمان درباندې اور وروي
خو ـ څ پوهر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې اننګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال ورېږي
که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شیرینې زما
که دا ژورې په ما خولې ګکوي
دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره ښکلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

چا سره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتښ غاړه ووځه

❀ ❀

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې داڼې
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ ټکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نه وه لیدې
زه هم انسان یم اخر زړه لرمه
خطا مې نه وه که خطا شومه زه

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ ښیتون کور کښې پیدا یمه زه
دَ پېغلو ژوند برباد وې نه شم

❀ ❀

مینه مو نه پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لانبو کښې هم ناست یو خو
راپسې ستوري او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پلوشې دَ نظر
زړهٔ به زرغون نهٔ کړې دَ ژوند فصلونهٔ
بیا به په دې للمه باران اونهٔ شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو
ما نهٔ دَ لاس کړ بښو کښې ځان ورک شولو
دَ زړهٔ درزاء پسې مې لاړه چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ څو نهٔ دے
ژوند دَ نولي او دَ مارجنګ څو نهٔ دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهبس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعرې هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
ترېنه روانې دي چینې دَ مینې

❁ ❁

دَ اېښې په مخ سرخي چرته وي
چې دا شفق شفق ګلونه سپړي
دا پرې هم ستا دَ اننګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده واڼي مهٔ ویرېږه

ستا نه خو زهٔ زیاته زړهٔ وره یمه

پوهېږې نه چې دا مې څهٔ اوویل

❀ ❀

دَ پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نهٔ کړي

دا خو بېړۍ چا سره کړې نهٔ اولي

دَ سمندر اوبو ته توپ مهٔ وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو

ځان داسې څکښې څکښې هم مهٔ کوه

کنې نو لوټې به درله مات کړمه زهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شمه، ما خوب اولیده

❀ ❀

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُکمل ماله د هسپتال نرسه ده

❀ ❀

سپوږمۍ که تاخپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې روب ئې کړې
ستورې د سیند تل کښې هم سترګې وهي

Scanned by CamScanner

څه ازمېښتونه دې د زړوند دانیسي
کنې نو زړه نه دې لمبې پورته شي
مور چې د تې نه خپل ماشوم پرېکوي

ستا د نظر مستي لا هو نه کړي، ما
زړه کښې مې مینه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان یمه زه

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپې خوله ورواچوله
اوس دې په ګېړه کښې کوترې شوې دي

سرۀ لوېږه دې په ما مۀ غورېږه

ویښ پرېږم مانه چرته هېره نۀ شې

زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❁ ❁

ګوره اختر ونه شي چاپېره له ما

دَ صائمې دَ سترګو پړق چې واڅې

روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

❁ ❁

تۀ په ماڼۍ کښې دَ جنت مېشتۀ يې

دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ

خپل ځان ته زړۀ کښې فرښتې ښخوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❀ ❀

راکوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي په څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❀ ❀

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ وږي کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تماه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کتے نشم، خو
میاندې که خیال د خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❁ ❁

زه د رومان یوه سندره یمه
زما د ژوند په هره لار الوځي
څرخکې، زانې، لوکه، بلبلې

❁ ❁

ستا د انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به څوک څه اووائي
لېوانو مات کړل د هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو شي نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو
لکه ببره کړې چې ما اوويـنې
کوسې کښې تاؤ شي رانه مخې واړوي

❀ ❀

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په مخې چې ګټېدلې ئې تـهٔ
ياد ئې ساته څوک به دې مخې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نهٔ کړې منصف دَ وطن

دَ ګلو لښته چې راغاړه وته

اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دې د ګل

❀ ❀

تهٔ دَ هاتهي غوږ کښې اودهٔ ولې يې

چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو

ځان به ستا په خود کښې اوښکېږي

❀ ❀

چا يې دَ زړهٔ درزاء ليدلې نهٔ ده

ا شازادګی قرانګو ما يادوي

بڼدې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېړه لوبه ده
بیا به هم تا ته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

❁ ❁

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
څوک نه ورانه ترینه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کېنې زنګ نښته دے

❁ ❁

دَ بدمعاشانو ښار دے غېږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړې
تو پېږې مې څکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

(۱) دَ رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

(۳) سترګو کښې خوب دَ کودرپاڼي نهٔ شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء

روہي ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء

(۴) راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

(۶) کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوندنهٔ کوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء

(۸) په ساحل دَ نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

(۹) ستا دَ خوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)

(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

(۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق .

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library